

Teaching Guide

Identifying Data					2017/18
Subject (*)	Intervention in Language and Communication Difficulties in A.S.D. and some Computerized Proposals fo		Code	652498031	
Study programme	Mestrado Interuniversitario en Estudos Avanzados sobre a Linguaxe, a Comunicación e as súas Patoloxías (plan 2015)				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Official Master's Degree	2nd four-month period	First	Optativa	3	
Language	Spanish				
Teaching method	Face-to-face				
Prerequisites					
Department	Ciencias Biomédicas, Medicina e FisioterapiaCiencias da Saúde				
Coordinador	Pereira Loureiro, Javier	E-mail	javier.pereira@udc.es		
Lecturers	Groba Gonzalez, Betania Nieto Riveiro, Laura Pereira Loureiro, Javier	E-mail	b.groba@udc.es laura.nieto@udc.es javier.pereira@udc.es		
Web	www.imedir.udc.es/formacion				
General description	<p>In this course the student will:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Know and understand the general principles of intervention in autism spectrum disorders (ASD), with particular reference to the field of communication and language. - Understand and critically analyze the main theoretical models underlying strategies and / or intervention programs commonly applied to TEA - Know the objectives, structure and procedures applied intervention programs in TEA. - Select, adapt and implement some of the procedures and / or most representative programs for the development of language and communication - Design, implement, and evaluate an intervention program tailored to the needs of each particular case. - Know the possibilities of intervention in ASD with computer programs that allow communication and for creating content of interest - Develop practical experience with dynamic communication systems: access to devices or programs, control switches, keyboard, emulators, mouse emulators, collections of sounds and pictograms with special attention to ARASAAC 				

Study programme competences

Code	Study programme competences
A4	Os estudantes coñecerán as características diferenciales da intervención na linguaxe e na comunicación nos ámbitos familiar, escolar, clínico e asistencial.
A5	Os alumnos/as saberán realizar unha intervención nos trastornos específicos da linguaxe oral, tales como as disartrias, alteracións da linguaxe no envellecemento e trastornos dexenerativos, as alteracións da linguaxe en enfermidades mentais, trastornos do espectro autista, etc.
A8	Os estudantes adquirirán un coñecemento práctico en intervención na área da linguaxe e comunicación.
B1	Os alumnos/as saberán acceder, seleccionar e xestionar as fontes de información relevantes para a práctica profesional.
B2	Serán capaces de comportarse con ética e responsabilidade social como cidadáns e como profesionais.
B3	Os estudantes poderán comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo.
B4	Os estudantes serán capaces de tomar decisións con autonomía e responsabilidade.
C6	Os alumnos/as saberán utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para o aprendizaxe ó longo da súa vida.
C7	Os alumnos/as entenderán a importancia da cultura emprendedora e coñecerán os medios ó alcance das persoas emprendedoras.
C8	Os estudantes valorarán a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences		
Coñecer as tecnoloxías de apoio relacionadas coa comunicación aumentativa e alternativa	AJ4		CJ8
Utilizar e aplicar dispositivos e programas informáticos específicos para a intervención en persoas con patoloxías da linguaxe	AJ5	BJ3	CJ6
Coñecer os requisitos de comunicación das persoas e adaptar as tecnoloxías de apoio axeitadas para resolver as súas necesidades	AJ4		CJ8
Identificar as fontes de información de aplicacións gratuitas e comerciais para resolver posibles problemas de comunicación		BJ1 BJ4	
· Conocer os principios xerais da intervención nas alteracións da linguaxe e a comunicación nos TEA	AJ8		CJ6
· Conocer e aplicar os principais modelos e técnicas de intervención nos TEA, con especial referencia ao ámbito da linguaxe e a comunicación.	AJ8		CJ6
· Diseñar, implementar e avaliar intervencións na área da linguaxe e a comunicación en TEA nos ámbitos familiar, escolar e clínico, e en colaboración con outros profesionais.	AJ8		CJ6
· Capacidade de organizar e planificar		BJ1 BJ4	CJ6
· Resolver problemas en forma activa		BJ1 BJ4	CJ6
XERAIS DA MATERIA	AJ4	BJ2	CJ7
Poden informar sobre os principios xenerais da intervención nas dificultades da linguaxe e a comunicación.	AJ5	BJ4	CJ8
Poden describir as funcións da Intervención na área da linguaxe e a comunicación: prevención, educación, reeducación, rehabilitación e tratamento.			
Son capaces de aplicar os modelos e as técnicas de intervención.			
Poden describir as características diferenciais da intervención na linguaxe e a comunicación nos ámbitos familiar, escolar, clínico e asistencial.			
Son capaces de realizar unha intervención en trastornos específicos do desenvolvemento da linguaxe os trastornos específicos da linguaxe escrita; as dificultades de lectura; os trastornos da fluidez do fala; as disartrias; as disfonías; as alteracións da linguaxe no envellecemento e os trastornos dexenerativos; as alteracións da linguaxe e a comunicación en enfermidades mentais; o mutismo selectivo y as inhibicións da linguaxe.			
Son capaces de facer unha planificación estratéxica da intervención na área da linguaxe e a comunicación.			
Posúen os recursos persoais para a intervención: habilidades sociais e comunicativas, habilidades profesionais, avaliación da propia actuación profesional, técnicas de observación, técnicas de dinamización ou toma de decisións.			

Contents	
Topic	Sub-topic
BLOQUE I. (Prof. Mariela Resches) Universidade de Santiago de Compostela	1. Principios xerais de intervención nos TEA. 2. Principais modelos de intervención: enfoques conductuales, evolutivos e sociopragmáticos. 3. Programas globais de intervención (ABA; TEACCH; SCERTS). Fundamentos, procedementos e avaliación de resultados. 4. Procedementos específicos de intervención: intervención en habilidades pragmáticas e mentalistas. 5. Determinación do perfil lingüístico e comunicativo individualizado e selección de estratexias de intervención apropiadas.
Bloque II. Aplicacións Informáticas (Prof. Javier Pereira, Betania Groba y Laura Nieto). Universidade da Coruña	1. O uso das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) para o acceso aos dispositivos e programas. Tecnoloxías de apoio. 2. Software de intervención no TEA. Comunicación Aumentativa y Alternativa (SAAC). Experiencias e aplicación de exemplo 4. Práctica: Creación de contidos para a intervención no TEA

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A4 A8 B2 B4 C6 C8	6	12	18
Workbook	A4 A5 A8 B1 B3 B2 C7	1	7	8
Student portfolio	A4 A8 B1 B3 B2 B4 C6 C7 C8	0	14	14
Supervised projects	A4 A5 A8 B1 B3 B2 B4 C6	1	7	8
ICT practicals	C6	8	5	13
Directed discussion	A8 B1 B3 B2 B4 C8	3	8	11
Personalized attention		3	0	3

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	<p>Esquema xeral dunha sesión de tres horas tipo:</p> <p>Sección teórica (hora e media): 1.- Presentación de 30 mins. por parte do profesor/a, 2.- Lectura comentada dun texto seleccionado (30 mins), 3.- Contestación individual a un cuestionario.</p> <p>Sección práctica (hora e media): 1.- Presentación de 30 mins. a cargo do profesor/a, 2.- Cuestionario en grupo sobre a presentación (30 minutos), 3.- Exposición e discusión sobre as respostas de cada grupo.</p> <p>No caso da sesión maxistral o profesorado presentará os contidos do tema apoiándose nunha presentación power point. A sesión maxistral utilizarase tanto para a introdución teórica do tema como para a presentación dos casos ou as prácticas que estean planificadas. Cada materia desenvólvese en sesións de tres horas, polo que a sesión maxistral pode abarcar ao redor dunha hora por sesión: media hora para a introdución teórica e media hora para a presentación das prácticas. O profesorado poderá variar esta distribución compensándoa sempre co resto das metodoloxías para non aumentar a carga ECTS da materia</p>
Workbook	Cada sesión de clase de tres horas contén un tempo dedicado á lectura comentada dun texto relacionado coa exposición do profesor. A duración prevista será duns 30 minutos por sesión de tres horas.
Student portfolio	En cada sesión de clase o estudante deberá contestar a un cuestionario individual sobre a lectura realizada, e un en grupo relacionado cos casos analizados ou as prácticas realizadas. Estes cuestionarios, ademais das presentacións power point correspondentes a cada clase deberá ser incluído no seu portafolios. Nel recollerán igualmente cantos comentarios, reflexións ou actividades realícense durante o curso.
Supervised projects	<p>Os estudantes non realizarán por cuadrimestre máis dun traballo tutelado. Este computará en todas as materias nas que estea matriculado posto que deberá contemplar as diferentes dimensións tratadas nelas. Todos os profesores/ás implicados actuarán como titores, se ben será o coordinador da titulación quen lle asigne un titor responsable. A relación de estudantes e titores responsables comunicarase a todo o profesorado. Finalizado o traballo todos os titores farán unha valoración (previamente protocolizada para simplificala) que remitirán ao titor responsable quen cualificará o traballo.</p> <p>Dado que no segundo cuadrimestre se acumulan materias, practicum e traballo fin de máster, os estudantes, coa orientación do seu titor e o acordo dos seus profesores, poderán abordar un mesmo tema con tres perspectivas. Unha académica para responder á adquisición das competencias fixadas nas materias do plan de estudos. Outra profesional, para responder aos obxectivos do practicum. Unha última investigadora, onde a través da presentación dun proxecto de investigación poderán cumprir os obxectivos do traballo fin de máster. Pódese considerar, polo tanto, como un traballo único con tres partes e tres titores diferentes. Cada un recibirá o traballo completo, se ben cualificará a súa parte dando lugar a tres cualificacións independentes. O traballo deberá estar formalmente dividido en tres partes independentes, posto que a parte académica debe ser valorada tamén polo profesorado do segundo cuadrimestre</p>
ICT practicals	Desenvolvemento de contidos multimedia para unha intervención no TEA empregando ferramentas vistas na clase.

Directed discussion	A discusión dirixida forma parte da sección práctica de cada sesión de tres horas. Logo de que os estudantes contestasen por grupos ás preguntas do cuestionario que acompaña á presentación do profesor, cada grupo expoñerá as súas respostas ao conxunto da clase, comezando unha quenda de intervencións ao respecto. A discusión pecharase coas conclusións do profesor/a
---------------------	--

Personalized attention

Methodologies	Description
Supervised projects ICT practicals	A través da plataforma Moodle (www.imedir.udc.es/formacion) cada alumno deberá acceder ás prácticas propostas e entregalas telemáticamente a través da plataforma nos prazos especificados

Assessment

Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Guest lecture / keynote speech	A4 A8 B2 B4 C6 C8	Bloque II. (50% da cualificación na materia): a asistencia ás clases poderá supoñer ata 1 punto da cualificación final	10
Student portfolio	A4 A8 B1 B3 B2 B4 C6 C7 C8	Profesora Mariela Resches: 40% pola entrega do portafolios que deberá recoller un traballo monografico final no que o alumno afondará nalgún aspecto específico dos temas presentados no temario	30
Supervised projects	A4 A5 A8 B1 B3 B2 B4 C6	Realización de traballos breves que poderán consistir en: elaboración e presentación de casos prácticos, recensións e comentario de lecturas, busca e confección de fichas técnicas sobre programas de intervención ou presentación de artigos de investigación pertinentes e a elección do alumno	20
ICT practicals	C6	Bloque II. (50% da cualificación na materia): A realización das prácticas e a súa superación supoñerá ata 4 puntos na nota final	40

Assessment comments

Para superar a materia é preciso obter un aprobado en cada un dos dous bloques nos que se divide a materia. A nota final será a media das dúas partes.
--

Sources of information

Basic	PROFESORA MARIELA RESCHES Bibliografía básica: Martos, J. & Perez Juliá, M. (2002). Autismo: un enfoque orientado a la intervención en logopedia. Valencia: Nau Llibres Riviere, A. (2001). Autismo: orientaciones para la intervención educativa. Madrid: Trotta Rivière, A. y Martos, J. (1997). El Tratamiento del Autismo. Nuevas Perspectivas. Madrid: APNA y Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales. Salvadó-Salvadó, B; Palau-Baduell, M.; Clofent Torrentó, M.; Montero Camacho, M & Hernández Latorre, M. (2012). Modelos de intervención global en personas con trastornos del espectro autista. Rev. Neurol, 54 (1), 63- 71 Tamarit J. (2010). Buenas prácticas profesionales en la intervención en personas con TEA. XV Congreso Nacional Profesionales del Autismo. Zaragoza, España. Valdez, D. (comp., 2005). Evaluar e intervenir en autismo. Madrid: Machado
Complementary	PROFESORA MARIELA RESCHES Gerber, S. (2003). A developmental perspective on language assessment and intervention for children on the autism spectrum. Topics in language disorders, 23, 72-95. Howlin, P. ; Barón Cohen, S. & Hadwin, J. (2006). Enseñar a los niños autistas a comprender a los demás. Guía práctica para educadores. Barcelona: CEAC. Lovaas, O.I. (2002). Teaching individuals with developmental delays. Basic intervention techniques. Austin: TX: PRO-ED. Monfort, M. & Monfort, I. (2001). En la mente. Un soporte para el entrenamiento de habilidades pragmáticas en niños. Madrid: Entha. Prizant, B., Wetherby, A & Rydell, P. (2000). Communication intervention issues for children with ASD. En: A. Wetherby; B. Prizant (eds.) Autism spectrum disorders: a transactional developmental perspective. Baltimore: Paul Brookes Sussman, F. (2001). More than words. Helping parents and professionals promote communication and social skills in children with ASD. The Hanen Centre. National Library of Canada. Sussman, F. (2006). Talk ability: People skills for verbal children on the autism spectrum. The Hanen Centre. National Library of Canada

Recommendations
Subjects that it is recommended to have taken before
Subjects that are recommended to be taken simultaneously
Subjects that continue the syllabus
Other comments

Todos os traballos do Bloque II son entregados a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos, contribuíndo deste modo a unha educación baseada nun modelo sostible. Para o Bloque II é preciso asistir a clase cun ordenador portátil

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.